

Sygn. akt I C 2469/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Bulkowski

Protokolant: sekretarz sądowy Marta Kreczkowska - Żyrkowska

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa (...) S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w B.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę (...),65 (dwa tysiące dwieście czterdzieści dwa 65/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 31 maja 2017 r. do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 518,75 (pięćset osiemnaście 75/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Tomasz Bulkowski

Sygn. akt I C 2469/17

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w B. w dniu 31 maja 2017r. złożył pozew przeciwko A. K. domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 4396,64 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że dochodzona kwota wynika z umowy pożyczki łączącej strony oraz świadczenia obsługi pożyczki w domu pozwanej.

Pozwana nie stawiała się na rozprawę i nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana A. K. w dniu 14 października 2011 r. zawarła umowę pożyczki pieniężnej z (...) S.A. z siedzibą w B.. Zgodnie z umową całkowita kwota pożyczki wynosiła 1785 zł, przy czym pozwana otrzymała 1700 zł, zaś 85 zł z kwoty pożyczki miało być przeznaczone na pokrycie opłaty przygotowawczej. Pożyczka miała zostać spłacona w 28 tygodniowych ratach począwszy od 18.10.2011r., a oprocentowanie wynosiło 20% procent w skali roku. W umowie wskazano również, że pożyczkobiorca zadeklarował chęć skorzystania z opcji obsługi pożyczki w domu za co miał zapłacić kwotę 936,69 zł. Łącznie z odsetkami, wynoszącymi 100,99 zł, pozwana miała zapłacić 1885,99 zł plus opłatę za obsługę pożyczki w domu, a tygodniowa rata wynosiła 100,84 zł, poza pierwszą w wysokości 100,89 zł.

(umowa k.24-25)

W pkt 18 umowy określono, że roczna stopa oprocentowania pożyczki jest zmienna, z tym że mogła ona być wyłącznie obniżona i ulegała zmniejszeniu do wysokości stopy procentowej odsetek maksymalnych w przypadku obniżenia wysokości odsetek maksymalnych. Ustalono, że uiszczane wpłaty będą zaliczane na: opłatę za obsługę pożyczki w domu, dalej na wymagalne odsetki i całkowitą spłatę pożyczki. Zgodnie z pkt 21 gdy pożyczkobiorca opóźnia się ze spłatą kwoty równej dwóm pełnym ratom pożyczki pożyczkodawca może wezwać do zapłacenia w terminie 7 dni od doręczenia wezwania zaległych rat pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki, a w przypadku braku zapłaty może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. W myśl pkt 44 umowy po upływie okresu wypowiedzenia pożyczkodawca ma prawo wymagać od pożyczkobiorcy zwrotu całości niespłaconej kwoty łącznego zobowiązania do spłaty oraz naliczyć odsetki za opóźnienie od zaległej kwoty pożyczki, pozostałej do spłaty, na podstawie ostatniej aktualnej rocznej stopy oprocentowania pożyczki za okres od dnia rozwiązania umowy.

(umowa k. 24-25)

Zgodnie z umową, pożyczkodawca zobowiązany był wobec pożyczkobiorcy do odbioru spłat rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy (dług odbiorczy). W pkt 12 umowy strony zastrzegły, że w razie opóźnienia pożyczkobiorcy w spłacie danej raty pożyczki pożyczkodawca mógł naliczyć opłatę za opóźnienie w wysokości 30 zł, która była wymagalna w terminie płatności najbliższej raty.

(umowa k.24-25)

Pozwana tytułem zawartej umowy pożyczki spłaciła jedynie kwotę 380,14 zł.

(historia spłat – k. 26)

Pismem z 14 sierpnia 2015 r., stanowiącym ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 3957,61, w tym kwoty 2442,54 zł tytułem niespłaconych rat pożyczki oraz kwoty 1515,07 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek za opóźnienie w spłacie poszczególnych rat.

(pismo z dnia 14 sierpnia 2015 r. – k. 28)

Ustalony stan faktyczny nie był sporny i wynikał z przedłożonych dokumentów. Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew i wyjaśnień na rozprawie, co spowodowało wydanie wyroku zaocznego (art.339§1k.p.c.).Wprawdzie zgodnie z art.339§2kpc zasadą jest, że wydając wyrok zaoczny przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, jednak zasada ta nie ma charakteru bezwzględnego. W sytuacji gdy przytoczone okoliczności budzą uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa, sąd nie ma obowiązku, a nawet nie może zastosować domniemania wynikającego z treści powołanego przepisu

Brak było podstaw, aby ustalić, że powód wykonał usługę odbioru pożyczki w domu pozwanej. Powód po pierwsze w pozwie nie zawarł w tym zakresie żadnych twierdzeń faktycznych, nie można zatem było uznać, że nie budzą one wątpliwości. Po drugie sądowi z urzędu wiadomo z racji rozpoznawania podobnych spraw inicjowanych przez powoda, w których pozwani aktywnie uczestniczą, że twierdzenia powoda o podejmowanych czynnościach związanych z wykonaniem usługi odbioru pożyczki w domu są przez pozwanych kwestionowane. Zdaniem sądu powyższe, gdyby nawet powód zawarł w pozwie odpowiednie twierdzenia faktyczne, nie pozwalałoby bezrefleksyjnie stosować domniemania wynikającego z art.339§1k.p.c., zwłaszcza, że twierdzenia powoda w tym zakresie nie zostały poparte jakimikolwiek dowodami. Powód nie przedstawił żadnego dowodu, który wskazywałby na faktyczną ilość wizyt przedstawicieli powoda w domu pozwanej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Strony zawarły umowę pożyczki (art.720 k.c). Pozwana zaciągnęła pożyczkę w kwocie 1785 zł (85 zł zaliczono na poczet opłaty przygotowawczej) i zobowiązała się zwrócić ją w 28 tygodniowych ratach wraz z odsetkami w wysokości 20% w skali roku.

Zgodnie z art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.) o kredycie konsumenckim - obowiązującej w dacie zawierania umowy i mającej zastosowanie w sprawie – łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4), nie może przekroczyć 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego. Dokonując oceny umowy zawartej przez strony wskazać trzeba, że postanowienia umowy pożyczki z dnia 14.10.2011 roku są sprzeczne z wyżej zacytowanym przepisem ustawy o kredycie konsumenckim, gdyż stosując powyższy przepis do opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy należy zaliczyć opłatę przygotowawczą w kwocie 85 zł oraz opłatę za dodatkową usługę w postaci obsługi pożyczki w domu klienta w kwocie 936,69 zł. Łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem powinna wynosić nie więcej niż 85 zł (5% z 1700 zł), a przekroczyła w/w kwotę o 936,69 zł.

Nie sposób uznać, iż koszt obsługi pożyczki w domu klienta nie mieścił się w kategorii opłat stypizowanych w art. 7 a ustawy o kredycie konsumenckim i jest wyłącznie dodatkową usługą, z której kredytobiorca może skorzystać lub nie, bowiem treść wymienionego przepisu odnosi się do wszystkich kosztów związanych z zawarciem umowy, z wyłączeniem jedynie tych, które odnoszą się do kosztów udzielenia zabezpieczenia lub ubezpieczeń. Opłata za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania kredytobiorcy stanowi składnik należności naliczonych z góry, wyznaczających wysokość stałej raty tygodniowej obciążającej pozwaną – tym samym była to opłata związana z zawarciem umowy pożyczki. W okolicznościach stanu faktycznego sprawy naruszenie przez powoda art. 7a ustawy skutkowało koniecznością zastosowania art. 17 tej ustawy, zgodnie z którym postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać uprawnień konsumenta przewidzianych w ustawie. W takich przypadkach stosuje się przepisy ustawy.

Uwzględniając powyższe uzasadnione było ograniczenie kosztów związanych z zawarciem umowy pożyczki do pułapu określonego w art. 7a, tj. do kwoty 85 zł. Łączna kwota do spłaty przez pozwaną wynosić powinna 1785 zł.

Dodatkowo można wskazać, że zgodnie z umową pożyczkodawca zobowiązany był wobec pożyczkobiorcy do odbioru rat pożyczki w miejscu zamieszkania (dług odbiorczy). Uwzględniając powyższe postanowienia stwierdzić należy, że wynagrodzenie za obsługę pożyczki w domu należałoby się pożyczkodawcy tylko w razie wykonania zobowiązania, czyli odbierania poszczególnych rat. Powód mógłby zatem skutecznie dochodzić zapłaty w/w kwoty tylko w razie wykonania usługi obsługi pożyczki w domu i to w całości. W realiach niniejszej sprawy powód nie przedstawił żadnego dowodu świadczącego o tym, że usługa ta została faktycznie wykonana i to w całości. Nawet w uzasadnieniu pozwu powód nie zawarł powyższych twierdzeń, zatem nie sposób byłoby uznać – wydając wyrok zaoczny – za prawdziwe tychże twierdzeń. Uwzględniając powyższe, sąd uznał, że wskazana w umowie i dochodzona w pozwie należność za obsługę pożyczki w domu byłaby nienależna także z tego względu.

Sąd uznał zatem, że pozwana zobowiązana była do spłaty wypłaconej jej kwoty 1700 zł, opłaty przygotowawczej w kwocie 85 zł, czyli 1785zł z odsetkami w wysokości 20% w skali roku. Pozwana pożyczoną kwotę miała spłacić w ciągu 28 tygodni od dnia 18.10.2011r. (k.24), czyli do 1 maja 2012r. Spłaciła natomiast 380,14 zł (zestawienie powoda k.26), zatem do spłaty pozostawała kwota 1404,86 zł.

Łączna kwota odsetek do spłaty wskazana w umowie została doliczona do łącznego zobowiązania do zapłaty i uwzględniona w racie, którą pozwana miała spłacać. Nie sposób zatem ustalić kiedy pożyczkobiorca miał spłacać odsetki, czy uwzględnione one były w każdej racie, czy też pierwszych ratach, czy też może w ostatnich. Wobec zatem

braku możliwości ustalenia czy i kiedy odsetki były wymagalne, dokonywane wpłaty należało w pierwszej kolejności zaliczać na poczet całkowitej kwoty pożyczki.

Od niespłaconej kwoty 1404,86 zł powód mógł naliczać odsetki ustawowe, zaś od 1 stycznia 2016 r. ustawowe za opóźnienie do dnia 31 maja 2017 roku (dzień skapitalizowania odsetek podany w pozwie). Wyliczenie wygląda następująco:

kwota zobowiązania:	1404,86 PLN			
termin zapłaty:	2.05.2012r. środa			
uiszczenie zapłaty:	31.05.2017r. środa			
odsetki za opóźnienie:	tak			
odsetki kapitałowe:	nie			
od - do	liczba dni	stawka	kwota	
3.05.2012 – 22.12.2014	964	0.13	482,35	
23.12.2014 – 31.12.2015	374	0.08	115,16	
1.01.2016 – 31.05.2017	517	0.07	139,29	
razem odsetek do zapłaty:	736,80			
suma kwoty zobowiązania i kwoty odsetek:	2141,66			

Sąd pragnie podkreślić, że w umowie przewidziano odsetki umowne w wysokości 20% w okresie trwania umowy. Umowa nie zawiera natomiast zastrzeżenia dotyczącego odsetek umownych za opóźnienie w spłacie. Stosownie do

art.481§1 i 2 kc powodowi od następnego dnia po dniu do którego pożyczka miała być w całości spłacona przysługiwały odsetki ustawowe.

Do kwoty 2141,66 zł należało doliczyć łączną kwotę odsetek podaną w umowie tj.100,99, zatem łącznie na dzień 31 maja 2017 r. (złożenie pozwu, bo do tego dnia powód naliczał odsetki) pozwanej pozostała do zapłaty kwota 2242,65 zł . Od tej kwoty zasądzono odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, tj. od 31 maja 2017 r. do dnia zapłaty. Podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych stanowił art.481§1i 2k.c.

W pozostałym zakresie powództwo z przyczyn opisanych powyżej podlegało oddaleniu.

Na podstawie art.100k.p.c. zasądzono od pozwanej na rzecz powoda kwotę 518,75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powód poniósł koszty procesu w kwocie 1017 zł (opłata od pozwu – 100 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł, koszt ustanowienia pełnomocnika – 900 zł), a wygrał proces w 51%, stąd rozstrzygnięcie jak w pkt III wyroku.

SSR Tomasz Bulkowski